

„Ордер на арешт“—Сергій, чоловік Надії Каргальської (арт. Хайрі) та Надія Каргальська (арт. Варецька).

ШМАТКИ РОБОТИ

1. Коротенький серйозний вступ

„Ордер на арешт“. Психологічна драма. Скорше, драматичний епізод, бо дія всіх 7 частин розгортається протягом кількох днів, з дуже нескладною інтригою та з обмеженим колом дієвих осіб. Місце дії—повітове місто. Час—1920 рік. Бідно, дуже скромно й без яскравих можливостей щодо постановки.

Що-ж захопило мене в цьому скромному сценарії? Передусім,—що автор одійшов від шаблону й штамів. С. Лазурін у своїм сценарії накреслив живих людей, без утрирування й умовностей, що звичайно буває за властивість сценарних героїв. Білі офіцери, яких у сценарії змальовано (контррозвідка)—не піячать, не гвалтують дівчат та не розстрілюють робітників. Вони, можливо, та й напевне, роблять це, але цього не змальовано. Змальовані, навпаки, дуже гречні, дуже ласкаві мерзотники, що вправно грають добрих людей, з посмішкою, з постійною посмішкою, що призводить жертви до нападів істерії, до бреда. Комуністи з одного розмаху по сім чоловіка не вбивають. І це добре. Люди як люди. Справжні, життєві. Вони такі, що в них можна повірити. І в наслідок: жертв—школа, слідчий викликає ненависть. Загальний тон—хвилює й зачіпає.

Ще мене зацікавила в цій сценарії можливість висунути на перший план працю з актором. Усе

побудовано на тонких, психологічних переходах, на внутрішнім зростанні, що заміняє зовнішню динаміку.

2... до трохи анекдотичних фактів

Є міста, що їх іще не зіпсували кіно-експедиції. Там іще юрбами ходять за кіно-апаратами, і режисерський рупор викликає захоплення й здивування. По таких містах у нас, звичайно, дуже багато даремних помічників. Вони тисячною, липкою юркою оточують підвищення з апаратом і вперто стоять. Відходять разом із сонцем. Можна гадати, що вони тільки й справи мають—стояти нам наперешкоді. За допомогою таких-о „помічників“ нам довелося евакуїрувати фінвідділ, зі всією його меблею, паперами, справами та машинками. Нічого не зробиш: тільки-но одно приміщення було з потрібним ганком. Але виявилось, що це фінвідділ. Виявилось, що час для фінвідділу саме гарячий—вносили податки. І ось ми вирішили робити знімання для загальної користі й для нас, і... для фінвідділу. Увесь квартал зранку

оточила міліція. Ми розпочали евакуацію. Юрба скаженіла... Ніяк не могла протиснутись до місця знімання. Але зробилося відомо про виняток з правила: ті, що вносять податки,—без перешкоди проходять крізь „заборонену зону“. Для фінвідділу успіх був небувалий. Платильників на цей день було більше, ніж за весь минулий місяць.

Що-правда якийсь наївний, але запеклий неплатильник, побачивши „евакуацію“ нависної для його установи, радісно за-реготав, перехрестився й весело побіг віншувати жінку.

3. Скромне закінчення

Я читав про деяких режисерів (що-правда—столічних!), які заявляли про свої картини, що вони по-над бойовики, по-над усесвітні рекорди й інші тихі слова.

Я цього не робитиму. Із скромності. Власної та картини. Але не втримаюся від одної веселої згадки. В Америці перед випуском картини в прокат, її везуть на провінцію й показують наївним провінціалам, слідкуючи за враженням. Так пересвідчуються в якості нової картини.

У нас це-ж робиться інакше. Показують картину в першу чергу відповідальним товаришам, представникам різних громадських організацій. І зветься інакше—громадський перегляд.

І ось на такому перегляді моєї картини я бачив хусточки біля мокрих очей і чув, як стримано плакали. І я радів.

Така вже наша режисерська доля: радіти тоді, коли плаче публіка!

Георгій Тасин

